

Cijfers suïcide en suïcidepogingen 2020 - Impact van corona?

1. Suïcide

De suïcidecijfers op basis van de **overlijdenscertificaten**, welke voor Vlaanderen geregistreerd worden door het Agentschap Zorg en Gezondheid zijn nog niet beschikbaar voor 2020.

VLESP ontving recentelijk de cijfers voor suïcide en suïcidepogingen vanuit de **Federale Politie voor de 1ste helft van 2020 voor België**.

In onderstaande tabel worden de absolute aantallen van pogingen en suïcides voor de 1ste helft van 2020 per maand vergeleken met de 3 voorgaande jaren.

Tabel 1: Aantal geregistreerde feiten inzake suïcidaal gedrag met opdeling pogingen (Pog.) en zelfmoord (Zm.) op Nationaal niveau per maand (Bron: Federale Politie, 2021)

		2017		2017	2018		2018	2019		2019	SEM 1 2020		SEM 1 2020
		Pog.	Zm.		Pog.	Zm.		Pog.	Zm.		Pog.	Zm.	
1	Januari	266	110	376	271	107	378	274	119	393	322	123	445
2	Februari	253	119	372	234	103	337	257	104	361	239	112	351
3	Maart	253	127	380	283	146	429	271	100	371	224	101	325
4	April	285	130	415	249	113	362	292	115	407	193	105	298
5	Mei	278	133	411	255	110	365	320	130	450	242	108	350

6	Juni	275	121	396	262	107	369	306	116	422	288	132	420
7	Juli	287	116	403	312	133	445	283	120	403			
8	Augustus	261	116	377	296	112	408	302	113	415			
9	September	254	119	373	265	112	377	244	100	344			
10	Oktober	256	116	372	274	111	385	271	126	397			
11	November	259	120	379	284	116	400	283	95	378			
12	December	236	108	344	266	128	394	297	105	402			
		3.163	1.435	4.598	3.251	1.398	4.649	3.400	1.343	4.743	1.508	681	2.189

Wanneer de periode maart 2020 (start 1ste lockdown) tem juni 2020 wordt vergeleken met dezelfde periodes in 2019 kan volgende observatie gemaakt worden voor België:

- Voor wat suïcidaal gedrag (dus pogingen en zelfmoord samen) betreft:
  - lager in maart, april, mei
  - gelijk in juni
- Voor wat betreft suïcide:
  - gelijk in maart
  - lager in april, mei
  - hoger in juni
- Voor wat betreft pogingen:
  - lager in maart, april, mei, juni

Dus wat suïcide betreft, kunnen we op basis hiervan in België voor de maanden april en mei lagere cijfers zien in 2020 en in juni hogere cijfers. Het is vooral bij de pogingen dat er zich een consistent lagere trend aftekent.

Als de cijfers voor suïcides voor Vlaanderen en Wallonië apart worden bekeken (zie figuren 1 & 2), kan er een gelijkaardige trend gezien worden voor de maanden april en mei met minder suïcides in beide gewesten. Voor de maand maart kan er een verschil worden opgemerkt waarbij er in Wallonië duidelijk minder suïcides waren in maart 2020 in vergelijking met maart 2019 en 2018 terwijl in Vlaanderen hogere suïcidecijfers te zien zijn in maart 2020 in vergelijking met 2019 en bijna gelijk met 2018. In de maand juni zijn de hogere suïcidecijfers enkel voor in Vlaanderen op te merken, terwijl deze voor Wallonië stabiel blijven in vergelijking met 2019 en 2018.

Fig 1: Aantal geregistreerde suïcides maart – april Wallonië 2018-2020 (Bron: Federale Politie)

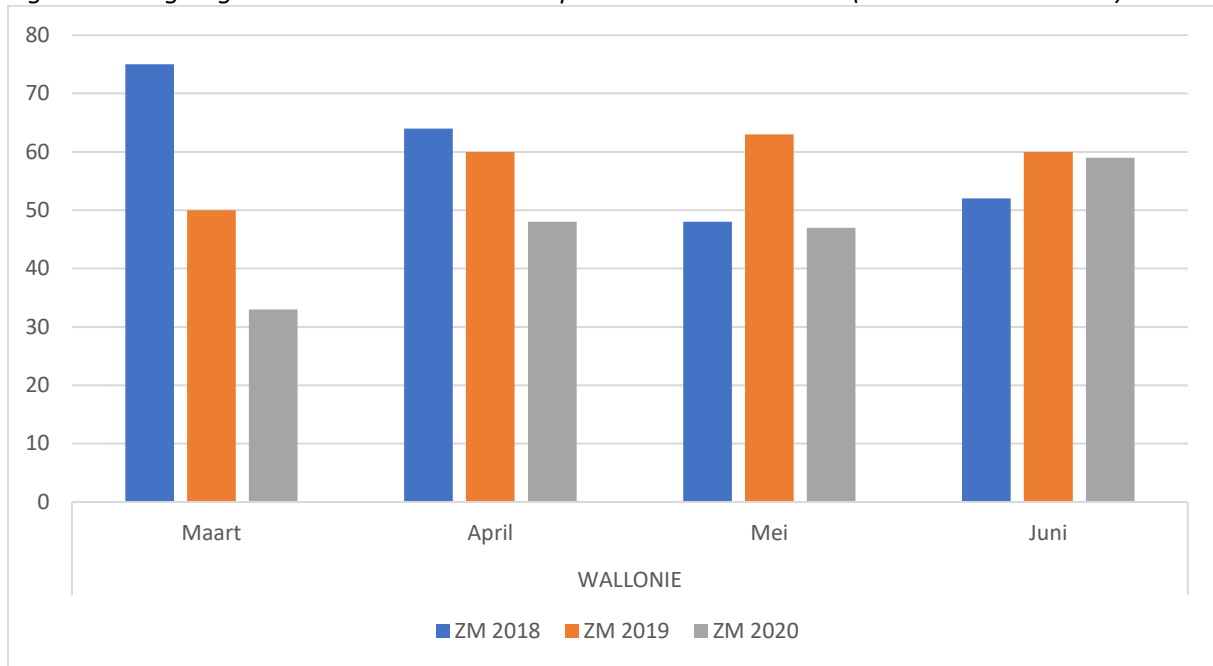
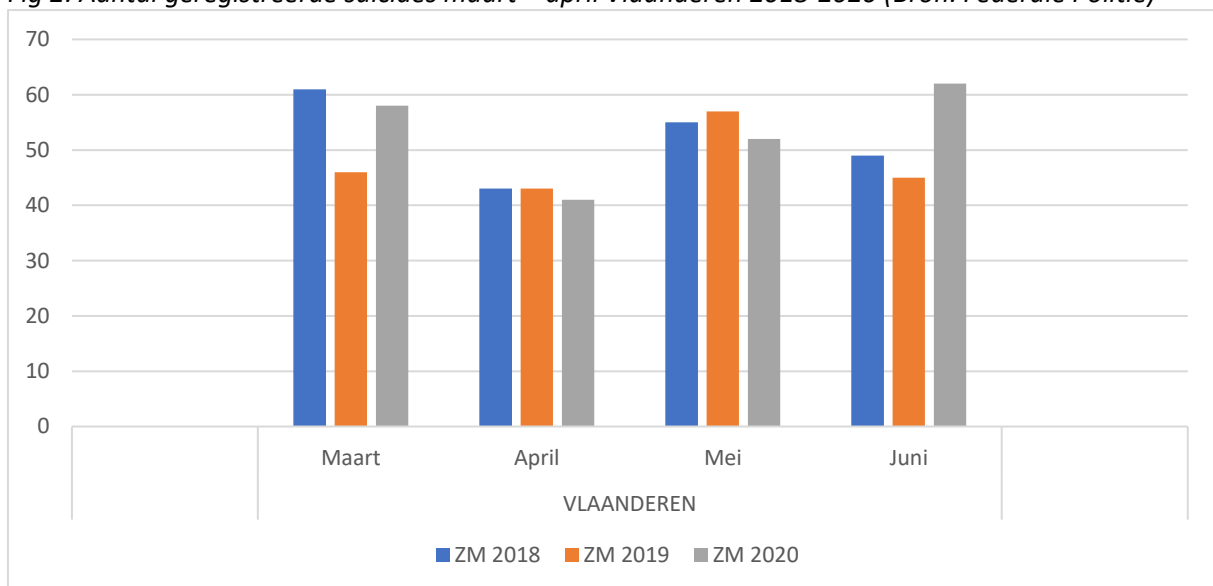

Fig 2: Aantal geregistreerde suïcides maart – april Vlaanderen 2018-2020 (Bron: Federale Politie)

Opmerkingen!

Een zekere voorzichtigheid is geboden bij het interpreteren van deze gegevens.

- Het betreft hier de registratie van de pv's waar de **politie** was betrokken bij suicide en suïcidepogingen.
- Dit geeft dus **geen volledig beeld** van het totaal aantal overlijdens door suicide (en totaal aantal suïcidepogingen) en deze cijfers zijn een **onderschatting** van het reële aantal suïcides en pogingen.
- Het gaat hier ook om absolute aantallen, **geen gestandaardiseerde rates** dus geen rekening houdend met veranderingen in de populatie waardoor vergelijkingen over jaren ook minder betrouwbaar zijn.

2. Suïcidepogingen

Vanuit de **Eenheid voor Zelfmoordonderzoek** (UGent) worden sinds 1998 jaarlijks, met steun van de Vlaamse Regering, in opdracht van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, gegevens geregistreerd betreffende de frequentie van suïcidepogingen en de kenmerken van suïcidepogers die gezien werden op de **spoedopnamediensten in Vlaanderen**. In 2020 werkten 36 Vlaamse ziekenhuizen mee aan dit registratieproject. Tot op heden zijn van **13 van deze 36 ziekenhuizen** de volledige data van 2020 van de suïcidepogingen ontvangen. (Meer bepaald van volgende ziekenhuizen: AZ Delta, AZ Monica, AZ Turnhout, RZ Sint Maria, Sint-Lucas Brugge, UZ Gent, ZOL Genk, AZ Alma, AZ Groeninge, AZ Oudenaarde, AZ Sint-Blasius, H.H. ZH Lier, Yperman ZH).

In onderstaande tabel worden de totale cijfers van deze 13 ziekenhuizen weergegeven voor 2019 in vergelijking met 2020. Wanneer specifiek naar het aantal suïcidepogingen van al deze 13 ziekenhuizen samen vanaf de start van de 1ste lockdown wordt gekeken, worden duidelijk **minder pogingen geobserveerd** in vergelijking met dezelfde periode in 2019. Wanneer de ziekenhuizen apart worden bekeken, kan er bij 4 van de 13 ziekenhuizen wel een stijging worden gezien. Dit zou kunnen wijzen op regionale verschillen.

Tabel 2: Aantal aangemelde suïcidepogingen via spoedopnamediensten in Vlaanderen 2019 en 2020 (Bron: Eenheid voor Zelfmoordonderzoek – UGent)

	Van 1 januari – 31 december		Vanaf 14 maart – 31 december	
	2019	2020	2019	2020
Aantal pogingen	1008	855	800	617

Opmerkingen!

Ook bij deze cijfers over de suïcidepogingen vragen we de nodige voorzichtigheid bij de interpretatie.

- Aangezien het nog maar de gegevens van 13 ziekenhuizen betreft, geeft dit nog **geen volledig beeld** van de aangemelde suïcidepogingen in Vlaamse ziekenhuizen.
- Het gaat hier ook om absolute aantallen, **geen gestandaardiseerde rates** dus geen rekening houdend met veranderingen in de populatie.
- Daarnaast zijn op deze cijfers nog geen **kwaliteitscontroles**¹ kunnen gebeuren, welke een standaard methodiek is binnen dit registratieproject maar dat nu in de komende maanden zal uitgevoerd worden.

---

¹ Het geschatte aantal suïcidepogingen of suïcidepogers wordt berekend aan de hand van een schattingsfactor. De schattingsfactoren worden berekend op basis van kwaliteitscontroles. Bij een kwaliteitscontrole wordt in de aanmeldingsregisters van spoed en eventueel urgentiepsychiatrie op zoek gegaan naar “missings”, patiënten die zich aanmelden ten gevolge van een suïcidepoging en niet geïnterviewd zijn met behulp van het (K)IPEO.

Op basis van de kwaliteitscontrole wordt een schatting gemaakt van het reële aantal suïcidepogingen gemeld op de spoedafdeling van een ziekenhuis. De schattingsfactor wordt berekend door het aantal geregistreerde (K)IPEO's op te tellen bij het aantal “missings” en dit vervolgens te delen door het aantal geregistreerde (K)IPEO's. Voor de ziekenhuizen waar geen kwaliteitscontrole plaatsvond, of waar ons toegang geweigerd werd tot de aanmeldingsregisters, wordt een algemene schattingsfactor berekend. De algemene schattingsfactor is gelijk aan de som van de schattingsfactoren afkomstig uit de kwaliteitscontroles van de afgelopen drie jaar gedeeld door het aantal ziekenhuizen waarin een kwaliteitscontrole gebeurde.

- In september 2021 zal het volledig Jaarverslag 2020 van de suïcidepogingen beschikbaar zijn waarbij de gestandaardiseerde rates na kwaliteitscontrole zullen beschikbaar zijn en een meer betrouwbaar zicht op de evolutie van de suïcidepogingen zullen geven.
- Dit betreft hier dus **voorlopige cijfers**.

Meer informatie

- Voor duiding bij deze cijfers kan je terecht bij het VLESP: info@vlesp.be
  - Meer over de impact van corona lees je hier: www.zelfmoord1813.be/corona
  - We vragen om met de nodige voorzichtigheid naar deze cijfers te kijken, bij communicatie erover geen absolute cijfers uit de tabellen te plukken en strikt de [vernieuwde mediarichtlijnen](#) te volgen en onze [tips voor sociale mediagebruikers](#).
-